

Ўзбекистон

АДАБИЁТИ ва САНЪАТИ

ӮЗБЕКИСТОН
АДАБИОТИ ВА САНАТИ

1998 йил

ҲАФТАЛИК ГАЗЕТА

1956 йил 4 январдан нашр этила бошлаган

• 3 июл, № 27 (3463) •

Одил ЁҚУБОВ, Ўзбекистон халқ ёзувчиси

АЖРАЛМАС ДҮСТЛИК

Тожик ва ўзбек — узоқ тарихдан ёнмаён келаётган ва бир-биридан ажралмай келажакка қараб кетаётган иккى йўлдosh, иккى дуст, иккى жўра.

Улар бир-бириларига шунчалик ухшайдилар, бир-бирилар ила шунчалик яки ва муштарақдур, узглар иккокни билар бир-биридан ажралтадилар. Яна шунинг учун ажралмасдири, иккокининг битта — бўйли бўлмайдиган нарсаларни мавжуд: иккокининг тархи бир, дили бир, дини, эътиқоди бир, ҳаёти бир.

Уларнинг ватанлари, муқаддас мозорлари, азиз авлиёлари пири комиллари ҳам бир булган, ягона булган.

Ушбу дўстликнинг энг мукаммал разми Абдурахмон Жомий сабаби Алишер Навоий, Усманов, Ҳусайн Бойқаро, Амирӣ, Нодира, Усайий, Ҳамза Ҳакимоддин Ниёзий, Фиррат, Садриддин Айнӣ каби шоир-ёзувчиликар ижодий фоалиятидаги бунга мисоллар бисёр. Адабиётдаги ушбу ижодий жараён шунчалик ривожланган, натижада шеърийда маҳсус бадий услуг пайдо бўлган. Шири шакар битта мусиқа асбобининг иккита торида чалинган дилрабо кўйга ухшайди. Бунда тожик ва ўзбекнинг ажралмас дўстлиги булади.

Маданий жаёдат — адабиётда ҳам, санъатда ҳам бу дўстликнинг янада мустаҳкамлигин исботловчи намуналар кўп. Улар бизга ажоддадаримиздан анъана сифатида мерос котрган.

Муқаддас анъаналар мангу, бардавом. Улар авлоддан авлодга ўтгани, бир даврдан иккичча даврга кучгани сайн тобора терандаш бораверади.

Мен мустакил юртимида ўтказилаётган Тоҷикистон республикаси кунларидаги ашёяни сифатида шунчалик тиљанинг ўзбек тархи ёнмаён келаётган ва бир-биридан ажралмай келажакка қараб кетаётган иккى йўлдosh, иккى дуст, иккى жўрун курағапман. Ок йўн сизганинг шоир-ёзувчилари иккى тилда ҳам ба-га, жўралар!

ДИЙДОР — ДИЛ ДАВОСИ

Шу кунларда мамлакатимизда — Тоҷикистон Республикаси кунларидаги ўтказиларни ўзаше шахрида ўзбек тилида чиқардиган «Халқ овози» газетаси бош мухаррири ўрнебосари, ёзувчи Жамолиддин ТОШМАТОВни мемонларимиз даврасида учратиб, тоҷикистонлик ўзбек адаблари ижоди хакида сўрадик.

— Тоҷикистон халқи ўн саккиз йилдан бўн бу учрашувга интизор эди. Шу кунни орзикӣ кутарди. Ниҳоят иккى мублар президентлар — И. Каримов ва И. Рахмоновларин ташаббуслари билан ўзбек ва тоҷик халқлари дилидаги бу оразу амалга ошиди. Дўстлик тантанаси гузал пойтахт Тоҷикент вилоятларда кизигин ўтмоқда. Ўзаро дийдор куришиб, бир-бириларининг хәёт билан кизиқиши, ёзувчи ва шоирлар асарлари билан танишиш барча-барчада катта завжавқ түргирмокда. Айниска, тадбирнинг тантанаси очилиш маросими, президентларнинг меҳр, дўстликка ўтгирсан сўзлари, турли чиқишилари иккى ҳалқ дўстлигининг эртанин истиблиғига катта умид ўтгиди.

Тоҷикистондаги бир миллиондан ортик ўзбеклар шоир ёзувчилари сони эса юздан зиёд. Улардан етти нафари То-

ҷистон ўзбечилар ушмаси-нинг азоси хисобланади. Шоир Шодмон Жураев Тоҷикентда ўз китобини чиқарган. Кафси шифо-

нашриёт ташкил этдик. Бу нашриёт энди-энди обёқа турмоди. Якинда нашриёт ўзининг биринчи китоби — «Ҳаёт карвонини чиқарди. Академик С. Бобохужаевининг бу асари китобхонларда катта қизиқидаги ўтгидот. Шу якин ойлар ичидаги «Томонда кўёш юз» ва «Тожик чинни-сидан дўстлик зарраси» деб номланган очерик ва хикоялар түлгамларни нашридан чиқади.

Шундан курсандманки, юқорида айтиб утганимдек, ўн саккиз йиллик орзу-ниньлар ушбу шодиена сэғаб амала ошиди. Биз ўзбекистонда ўтгайтган Тоҷикистон кунларни қатнашчаликни Тошкентдаги адабий нашрийати кетаётган ўтгидор, шоир-ёзувчиларимиз кулларидаги гуллар, кўзларидаги мөхрларни ўтгайтган китобларни сиздилар.

Давра сұхбатда ўзбек-тоҷик халқларидаги адабий ажралмаси тархи эсланди. Бугунги учрашувнинг аҳамияти таъкидланди. Колажакда қилинадиган ишлар маслаҳатлашиди. Сузалар орасида тожик ва ўзбек тилларда шеърлар да-шун дустона учрашувларидан бошлади.

30 июн куни соат 15 га булилган ўшбу тадбирiga сал вақтироқ борган мухбирлар милиллатар, саройида ил-хаким, фиятини сиздилар.

Шоир-ёзувчиларимиз кулларидаги гуллар, кўзларидаги мөхрларни ўтгайтган китобларни ўтгайтган китобларни сиздилар.

Давра сұхбатда ўзбек-тоҷик халқларидаги адабий ажралмаси тархи эсланди. Бугунги учрашувнинг аҳамияти таъкидланди. Колажакда қилинадиган ишлар маслаҳатлашиди. Сузалар орасида тожик ва ўзбек тилларда шеърлар да-шун дустона учрашувларидан бошлади.

Мана, ниҳоят, дўстлар. Устоз Рудакийнинг уша машҳур байтларида ифодаланган түйгулардан чиқади.

Жаҳоннинг шодигини ўтгайтган китобларни сиздилар.

Дўстлар давра олиб гурунгандар. Сұхбат иҳоддан, адабиётдан бошланди. Тоҷик халқининг таникли ўзбечилари сиздилар.

Юсуфжон Ақобири мемонларни танишиди.

Мана, ниҳоят, дўстлар. Устоз Рудакийнинг уша машҳур байтларида ифодаланган түйгулардан чиқади.

Бирорда дўстларни ўтгайтган китобларни сиздилар.

Дўстлар давра олиб гурунгандар. Сұхбат иҳоддан, адабиётдан бошланди.

